

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Dr. Viszló Ügyvédi Iroda (**felpresi képviselő címe.**, ügyintéző: dr. Viszló László ügyvéd) által képviselt **I.rendű felperes neve (I. rendű felperes címe.) I. rendű és II.rendű felperes neve (II. rendű felperes címe.) II. rendű** felpereseknek a Lovrecz, Mangoff & Temesi Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe;** ügyintéző: dr. Komlósi Csaba ügyvéd) által képviselt **alperes neve (alperes címe) alperes** ellen közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése és jogkövetkezményei iránt indított perében a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 26.M.819/2016/64. számú ítélete és 27.M.70.448/2020/4-I. számú kiegészítő ítélete ellen az alperes által 65. és 5. számon előterjesztett fellebbezések, valamint a felperesek által előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta az alábbi

R é s z í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének viszontkereset elutasítására vonatkozó rendelkezését helybenhagyja.

A másodfokú bíróság megállapítja, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a II. rendű felperes közalkalmazotti jogviszonyát.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét és kiegészítő ítéletét ezt meghaladóan hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek fejenként 15.000. (tizenötezer) forint + ÁFA elsőfokú és 7.500 (hétezer-ötszáz) forint + ÁFA másodfokú perköltséget, valamint az állam javára - külön felhívásra - 18.000 (tizennyolcezer) forint eljárási és 24.000 (huszonnégyezer) Ft fellebbezési illetéket.

A másodfokú bíróság az I. rendű felperes másodfokú perköltségét 25.000 (huszonötezer) forint és ÁFA, a II. rendű felperes másodfokú perköltségét 65.000 (hatvanötezer) Ft + ÁFA összegben, az alperes másodfokú perköltségét 90.000 (kilencvenezer) FT + ÁFA-ban állapítja meg. A fellebbezési illeték összege az I. rendű felperes követelése tekintetében 78.000 (hetvennyolcezer) Ft, a II. rendű felperes követelése tekintetében 207.000 (kettőszázhétezer) Ft.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló ítéleti tényállás

- [1] A felperesek az alperes alkalmazásában álltak határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyban az I. rendű felperes régésztechnikus, a II. rendű felperes régész, gyűjteménykezelő munkakörben. Az

alperes 2016. augusztus végén közös megegyezéssel munkaviszony megszüntetési ajánlatot közölt a felperesekkel, akik azt nem fogadták el. Ezt követően az alperes 2016. szeptember 20. napján kelt intézkedésével elrendelte a felperesek „kinevezéstől átmenetileg eltérő munkakörben és munkavégzési helyen történő foglalkoztatását”. Az átirányításra vonatkozó utasítás szerint a felpereseknek 2016. október 3. és 2016. december 2. napja közötti időszakban az alperes ... Raktárbázisán kellett munkát végezniük, munkájuk pedig régészeti leletanyag tisztítása, rendezése, rendszerezése, elsődleges feldolgozáshoz történő szakszerű előkészítése, ami a gyakorlatban és ténylegesen a leletanyag földtől való megtisztítását, mosását jelentette.

- [2] A felperesek 2016. október 3-tól egy héten át a ...i telephelyen dolgoztak, a tényleges munkavégzésük nem a képzettségüknek megfelelő volt, lényegében a munkáltató utasítása alapján cserepet kellett mosniuk. 2016. október 10-től önhatalmúlag az eredeti munkahelyükön folytatták tovább a munkát és jelezték a munkáltató felé, hogy jogsértőnek tekintik az átirányításukat. Az alperes 2016. október 18-án kelt, a felpereseknek címzett levelében közölte, hogy az átirányítás jogszerű, a felperesek munkavégzési helye ... megye területén belül változó. Felhívta a felpereseket az átirányításra vonatkozó utasításban foglaltak teljesítésére és ennek elmulasztása esetére kilátásba helyezte a jogviszony megszüntetését. A felperesek az utasításnak továbbra sem tettek eleget.
- [3] Az alperes 2016. október 26-án rendkívüli felmentéssel megszüntette a felperesek közalkalmazotti jogviszonyát. A felmentés indoka szerint a felperesek megtagadták a munkáltatói utasítás végrehajtását, a kijelölt munkahelyen munkavégzés céljából nem jelentek meg és munkát nem végeztek.

Kereset és érdemi ellenkérelem

- [4] Az I. rendű felperes a jogellenes közalkalmazotti jogviszony megszüntetés jogkövetkezményeképpen 378.000 forint végkielégítés és 597.069 forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés, a II. rendű felperes 2.588.156 forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés megfizetését kérte.
- [5] Hivatkozásképpen előadták, hogy a rendkívüli felmentés indoka nem valós és nem okszerű, mert az átirányításra vonatkozó munkáltatói utasítás jogellenes volt, melyet a felperesek jeleztek is az alperes részére. A munkáltatói utasítás sértette a Munka Törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban Mt.) 53. § (2) bekezdésben foglalt 44 munkanapos időbeni korlátot, mert 2016-ban már ezt meghaladóan teljesítettek a kinevezésben foglalt gödöllői munkavégzési helytől eltérő munkahelyen munkavégzést. Ezentúl az utasítás nem felelt meg az Mt. 6.§ (3) bekezdésében foglalt méltányos mérlegelés elvének. A munka nem a képzettségüknek megfelelő volt, az alperes cserepet mosatott velük, ami ténylegesen segédmunkának minősült. A ...i munkavégzési hely napi másfél órával több utazási idővel járt, ezen belül egy óra gyaloglással. Az alperes nem biztosította a kocsival történő közlekedést, holott más munkavállalóknak nyújtott ilyen szolgáltatást. Az alperes átirányításra vonatkozó utasítása megtorló jellegű volt, rendeltetésellenes joggyakorlást valósított meg a közös megegyezéssel munkaviszony megszüntetésre vonatkozó ajánlat megtagadása miatt. A felperesek több alkalommal jelenték, hogy az ...-es ásatásokon szerettek volna részt venni, vállalták volna ezeket a feladatokat, a munkáltató mindezek helyett lényegében betanított munkára kötelezte őket.

- [6] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozásképpen előadta, hogy a rendkívüli felmentés indoka valós és okszerű. Állította, hogy a felperesek munkavégzési helye ténylegesen ... megye volt, ezt a felperesek munkaköri leírása tartalmazta. A kinevezésben és a kinevezés módosításban csak az informatikai rendszer hiányossága miatt került rögzítésre az alperes gödöllői telephelye, mivel a legördülő menüben nem volt választható ... megye. A felperesek ténylegesen ... megye területén változó munkahelyen kerültek foglalkoztatásra, ami ellen korábban egyetlen alkalommal sem tiltakoztak. A munkavégzési hely ilyen meghatározása a régész munkakörből is fakadt. Előadta, hogy a leletisztítás beletartozott a felperesek munkaköri feladataiba, az nem segédmunka, hanem technikus feladat, melyet minden régész ellát. Ezentúl a felpereseknek az átirányításra vonatkozó utasítás szerint egyéb feladatai is voltak. Állította, hogy a ...re történő utazási idő összességében nem sokkal haladta meg a ...re történő utazás idejét. Hivatkozott arra is, hogy alapos ok volt a ...i munkavégzésre, mert nagy volumenű ásatási szerződést kötött.
- [7] A keresetösszességét is vitatta és állította, hogy a felperesek azért nem teljesítették a kárenyhítési kötelezettségüket, mert elmulasztották kérni az aktív korúak ellátását, holott arra jogosultak lettek volna. Ezentúl azt is kifogásolta, hogy a felperesek az elmaradt jövedelem címén járó kártérítésből nem vonták le a társadalombiztosítási járulékokat.
- [8] Az alperes 2018. szeptember 24-én viszontkeresetet terjesztett elő a felperesekkel szemben magántitok megsértése miatt és kérte a felperesek kötelezését egyetemlegesen 300.000 forint sérelemdíj megfizetésére. A viszontkereset alapjául előadta, hogy a felperesek a perben az alperesnek címzett iratokat csatoltak be, amelyeket jogosulatlanul szereztek meg és használtak fel a perben. Az alperesnek komoly érdeke fűződik ahhoz, hogy az e-mailezését, levelezését, még ha a szervezet átalakításával kapcsolatos elképzeléseket is tartalmazza, csak azon személyek ismerhessék meg, akik a levél címzettjei. Az ügyvédi iroda levele titkosítva volt és azt kizárólag a jogász tekinthette meg.
- [9] A felperesek érdemi ellenkérelmükben a viszontkereset elutasítását kérték arra hivatkozással, hogy magántitok sérelme nem következett be. Állították, hogy az alperes által hivatkozott iratok publikusak, a felperesek számára szabadon hozzáférhetőek voltak, közös szerveren tartották és nem voltak titkosítva, másfelől pedig a felperesek jogi érdekét érintették azok a munkáltatói elképzelések, amiket ezek a dokumentumok tartalmaznak.

Az elsőfokú bíróság ítélete

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperesek keresetének helyt adott és kötelezte az alperest az I. rendű felperes részére 597.069 forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés és 378.000 forint végkielégítés, a II. rendű felperes részére 2.588.156 forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés és ezen összegek után járó késedelmi kamatok megfizetésére, a viszontkeresetet elutasította.
- [11] Az elsőfokú bíróság kiegészítő ítéletben rendelkezett arról, hogy a 2.116 forint állam által előlegezett költséget az alperes köteles megfizetni.

- [12] Az elsőfokú bíróság az ítéletben megállapította, hogy a felperesek munkavégzési helye a gödöllői telephely volt. Utalt a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban Kjt.) 21. § (3) bekezdésére, melyből következően a kinevezésben szerepelnie kell a munkavégzési helynek. A felperesek kinevezési okiratában kifejezetten a gödöllői telephely szerepelt munkavégzési helyként. A munkaköri leírás ugyan valóban tartalmazta a ... megye területén történő változó munkavégzési helyet, de a munkaköri leírás a munkáltató által egyoldalúan került meghatározásra, az nem minősül a felek megállapodásának, azt a közalkalmazottnak nem kell elfogadnia. Maga a 2016. szeptember 20-án kelt munkáltatói utasítás is ebből indult ki, amikor a munkavégzési hely tekintetében is átirányításra hivatkozott. Az alperes csak a perbeli védekezésben hivatkozott arra, hogy ténylegesen nem volt eltérő a munkahely és a munkakör.
- [13] Az elsőfokú bíróság szerint azonban a felperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy a ...i kirendeléssel az alperes túllépte volna az Mt. 53. § (2) bekezdésben meghatározott 44 munkanapos időkorlátot. Kifejtette, hogy a bírói gyakorlat szerint az átirányítástól meg kell különböztetni a munkaszerződés módosítást, melyek között a különbség az, hogy a munkavégzési hely módosulása a munkáltató egyoldalú utasítása, avagy a munkavállaló beleegyezésével történt. Miután a felperesek korábbi, ... megye területén történő eltérő munkavégzésére minden esetben a felperesek beleegyezésével került sor, ezért ez munkaszerződés módosításnak minősült.
- [14] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes átirányításra vonatkozó utasítása azonban sértette az Mt. 6. § (3) bekezdésében szabályozott méltányos mérlegelés elvét és a teljesítés módjának egyoldalú meghatározása során a felpereseknek aránytalan sérelmet okozott. Az alperes az átirányítással a felpereseket olyan helyzetbe hozta, hogy hosszú időn keresztül kellett volna lényegében hajnali indulással, folyamatos vonatozással elérni a ...i raktárbázist. A munkáltató nem biztosította számukra a munkavégzés helyére történő eljutást annak ellenére, hogy más munkavállalók esetében ez megoldott volt. Az elsőfokú bíróság nem fogadta el az alperes azon hivatkozását, hogy a ...i vasútállomásra érkezéstől három perc állt a felperesek rendelkezésére a helyi busz elérésére, ez a számítás ugyanis nem számolt a vonatok lehetséges késével és azzal sem, hogy három perc minden bizonnyal nem elegendő a buszmegállóba érkezéshez. Mindezekre tekintettel nem igazolt az alperes azon hivatkozása, hogy a ...i utazás csak kevéssel haladta meg a gödöllői utazás idejét. Ezen túl az alperes egyidejűleg nemcsak a munkavégzés helyét, de a felperesek munkakörét is megváltoztatta, és egy olyan feladat folyamatos és kizárólagos végzésére utasította őket, ami ugyan a tanúvallomások szerint érintőlegesen beletartozhat a régész és régész technikus feladatába, de csak kisegítő jelleggel és ideiglenesen, a fő szakmai tevékenységüket elősegítő melléktevékenységként. A meghallgatott tanúk egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy ilyen munkát csak kivételes esetben szoktak végezni. A tanúvallomások azt is alátámasztották, hogy az alperes rendelkezett olyan alkalmazottal, aki ezen segédmunkát végezte. Az elsőfokú bíróság utalt az EBH2008. 1897. számú határozatban foglaltakra, mely szerint az aránytalan sérelem vizsgálata körében különös súllyal kell értékelni a törvényben megjelölt személyi körülményeket, ha a munkáltató egyidejűleg alkalmazza az átirányítást és a kiküldetést. A felperesekre bízott feladat nem volt a képzettségüknek megfelelő, erre és az utazási időre is tekintettel az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperesek jogszerűen tagadták meg a munkáltatói utasítást, így a rendkívüli felmentés indoka nem valós és nem okszerű. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta azt is, hogy a felperesek a munkavégzési kötelezettségüknek a gödöllői telephelyen továbbra is eleget tettek.

- [15] Az elsőfokú bíróság a felperesek rendeltetésellenes joggyakorlásra történő hivatkozását megalapozatlannak találta arra tekintettel, hogy annak megállapítására csak akkor van mód, ha valamely alanyi jog gyakorlása formálisan jogszerűen történt. Miután a jogviszony megszüntetést a bíróság jogellenesnek találta, ez a joggyakorlás rendeltetésellenességét kizárta.
- [16] Az elsőfokú bíróság a viszontkereset kapcsán megállapította, hogy az alperes nem bizonyította, hogy a felperesek jogellenesen jutottak hozzá a perben csatolt iratokhoz, és nem cáfolta a felperesek azon előadását, hogy belső levelezésből és a munkatársaktól kapták meg a leveleket. Arra tekintettel is alaptalannak találta a követelést, hogy még abban az esetben is, ha a magántitok sérelme megállapítható lenne, a felpereseknek méltányolható érdeke fűződött a titok körébe tartozó információk perbeli felhasználásához, mert így tudták jogaikat érvényesíteni. Az alperesnek ezzel szemben kevésbé méltányolható a dokumentumok titokban tartásához fűződő érdeke.

Fellebbezés, fellebbezési ellenkérelem és csatlakozó fellebbezés

- [17] Az ítélet és a kiegészítő ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, a felperesek az ítélet indokolása ellen csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő.
- [18] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását, valamint a viszontkeresetnek való helyt adást kérte. Másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára.
- [19] Az alperes fellebbezésében előadta, hogy a peradatok, a tanúvallomások és a becsatolt munkaköri leírások egyértelműen igazolták, hogy a felek abban állapodtak meg a jogviszony létesítésekor, hogy a munkavégzés helye ... megye. Az elsőfokú bíróság irattalosan állapította meg azt, hogy a munkavégzés helye nem ... megye, hanem a gödöllői telephely. A ... megyei változó munkavégzési helyet támasztja alá a munkaköri leíráson túl az is, hogy a felperesek megelőzőleg sosem kifogásolták azt, ha ...n kívül kellett munkát végezniük, és ez logikus is, mivel magából a régész munkaköréből fakad az, hogy a régész az ásatáson jelen van. A munkavégzés helyének kifogásolása azért is aggályos, mert a felperesek maguk jelezték az alperes részére, hogy a ... környéki ásatásokon részt kívánnak venni.
- [20] A felperesek munkaköri leírása a lelettisztítást ugyan kifejezetten nem tartalmazta, más fizikai munkákat azonban igen (pl. kézi földmunka, leletek elcsomagolása), ezért az aránytalan sérelem nem állapítható meg. A cserépmosás, ami valójában lelettisztítás, beletartozik a régész munkakörébe, még ha nem is a fő tevékenysége, de a feladata ellátásához szükséges. Így kinevezéstől eltérő foglalkoztatás nem állapítható meg, ezért az nem lehetett rájuk nézve sérelmes.
- [21] Előadta, hogy munkaszervezési oka volt annak, hogy a felperesek lelettisztítást végeztek: a ...i raktárbázis gondnoka a megbetegedése miatt a lelet tisztítást nem tudta végezni, ezért kellett a felpereseknek - egy rövid átmeneti ideig - a felhalmozott leletanyagot tisztítani. Hangsúlyozta, hogy az átirányításra vonatkozó utasítás szerint a felpereseknek nemcsak a leletek tisztítása volt a feladatuk. A gondnok felépülését követően kellett volna a felpereseknek a leletek lajstromozásával, rendszerezésével foglalkozniuk.

- [22] Az alperesi gépjármű-szabályzat szerint a felperesek járhattak volna gépkocsival és elszámolhatták volna ennek költségeit. A 7 óra 40 perces munkakezdési időre a felperesek megfelelő utazási idővel meg tudtak volna jelenni. A felperesek számára az ottalvás lehetősége is felajánlásra került, amivel nem kívántak élni. Az alperes valamennyi munkavállalója, aki ...ről ingázik ... megye területére, lényegében hajnalban indul. Az alperes csak az ásatási helyszínre biztosított autót, minden más esetben a munkavállalók maguk szervezhették meg online a különböző helyszínekre való odajutást, nem volt tehát erre vonatkozó általános gyakorlat. Aránytalan sérelemmel járt volna, ha az ásatásvezetőnek kellett volna a felpereseket a ...i raktár területére szállítani. Állította, hogy a ...i és a gödöllői vonat utazás között 10 perc különbség van, a helyi busszal való közlekedés 7 perc, a gyaloglás pedig 15-20 perc lett volna. Oda-vissza összesen helyi közlekedéssel 34 perc, gyaloglással 50-60 perc az utazással töltött többletidő, amely még a bírói gyakorlat szerint sem számít aránytalanoknak. Az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a 3 perc az átszállásra nem elegendő, megalapozatlan, mert a felpereseknek lehetősége lett volna a később induló buszokra is átszállni vagy gyalogolni, rollerezni, mint ahogy azt tették. Továbbá helyi szinten általában figyelemmel vannak a vonat érkezésére, a busz azt megvárja, így minden bizonnyal elegendő három perc az átszállásra. Hivatkozott arra is, hogy a felperesek az utazási nehézséget nem jelezték az alperes részére, így együttműködési kötelezettségüknek nem tettek eleget. A személyes körülmények vizsgálatakor a munkáltató csak azt tudja figyelembe venni, amiről tud. Az alperes azt ugyan tudta, hogy a II. rendű felperes két kisgyermeket nevel, de arról nem volt tudomása, hogy a ...en végzett munka megnehezítené a gyermekei ellátását.
- [23] Kifogásolta, hogy bár vitatta a kereseti követelés összecszerúságát is, azt az elsőfokú bíróság nem vizsgálta. A II. rendű felperes követelése tekintetében nem csak a közfoglalkoztatással megszerzett jövedelmet, de a Néprajzi Múzeumtól kapott illetményét is le kell vonni. Az ítélet egyáltalán nem tartalmaz számszaki levezetést és nem foglalt állást a kárenyhítési kötelezettség megsértése, az aktív korúak ellátása jogcímén kapható összeggel kapcsolatban.
- [24] Az alperes a kiegészítő ítélet megváltoztatását és a megállapított költség tekintetében a felperesek kötelezését kérte.
- [25] A felperesek csatlakozó fellebbezése az indokolás azon részének megváltoztatására irányult, mely szerint a felek között ráutaló magatartással munkaszerződés módosítás jött létre a munkavégzés helye tekintetében. A felperesek szerint ez a megállapítás nem megalapozott, a felek soha nem állapodtak meg sem szóban, sem írásban a munkavégzés helyének kiterjesztéséről. Önmagában az a tény, hogy eltúrték a jogellenes foglalkoztatást, nem jelenti azt, hogy konszenzus jött volna létre ebben a kérdésben.
- [26] A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben előadták, hogy az alperesi fellebbezéssel támadott ítéleti rendelkezések jogszerűek. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperesi utasítás az Mt. 6. § (3) bekezdésébe ütközött, melynek folytán a felperesek jogszerűen tagadták meg annak teljesítését. Másodlagosan előadták, hogy ha a másodfokú bíróság a jogellenességre vonatkozó jogi következtetéssel nem ért egyet, úgy az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül kell helyezése és új eljárás lefolytatása szükséges a rendeltetésellenes joggyakorlás tekintetében.

- [27] Az alperes fellebbezési ellenkérelme a csatlakozó fellebbezéssel érintett részben az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hivatkozásképpen előadta, hogy az Mt. 31. §-a folytán alkalmazni kell a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:4. § (2) bekezdését, amely ráutaló magatartással is létrejötnék tekinti a jognyilatkozatot, feltéve, hogy az egy kölcsönösen elfogadott helyzetet konstatál. A perbeli adatok igazolták, hogy a felperesek a kinevezésüktől fogva huzamosabb időn át látták el úgy a feladataikat, hogy a munkát nem a ...n lévő irodájukban, hanem az alperes ... megye más településein lévő telephelyein végezték, mely ellen soha nem emeltek kifogást. Így helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felek a kinevezést e tekintetben módosították. Hivatkozott a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 45. § (1)-(2), valamint a 45/A. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltakra, melyek alátámasztják, hogy a megyei hatókörű városi múzeumok, és így az alperes is megyei szinten látják el feladataikat.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indoka

- [28] A fellebbezés részben alapos, a csatlakozó fellebbezés megalapozatlan.
- [29] A másodfokú bíróság a tényállást hiányosnak találta és azt az alábbiakkal egészítette ki: az I. rendű felperes kinevezésében, 2015. május 4-i kinevezés-módosításában és a II. rendű felperes 2015. május 14-i kinevezésében a munkavégzés helyeként a ... Raktárbázis, ..., szám került feltüntetésre. Az azonos keltezésű felperesi munkaköri leírások ezzel szemben azt tartalmazzák, hogy a felperesek munkavégzési helye változó, elsősorban a **alperes ...i ... Raktárbázis** és ásatási terepei ... megye területén. A munkaköri leírást a felperesek aláírták. A felperesek munkaideje hétfőtől-csütörtökig 7:40-től - 16:30-ig tartott, pénteken 7:40-től - 14:00 óráig. A II. rendű felperes iskolai végzettsége a jogviszony megszűnésekor egyetem, szakmai végzettsége régészet-latin szak, tudományos fokozata antikvitás PhD abszolutóriummal. Az I. rendű felperes végzettsége szakközépiskolai érettségi, a munkaköri leírás szerint egyetem, régész, abszolutórium.
- [30] Az I. rendű felperes régésztechnikusként az alábbi munkaköri feladatokat végezte: az intézmény gyűjtőterületén az ásatást vezető régész kijelölése szerinti feltárásokon technikai feladatokat végzett, a múzeum gyűjtőterületén részt vesz a régészeti leletek és lelőhelyek felderítésében, az ásatásvezető régész szakmai felügyelete mellett kézi földmunkát végez, elvégzi az azzal járó dokumentációs feladatokat, elvégzi a leletek szakszerű elcsomagolását, régész irányításával részt vesz tudományos feldolgozó tevékenységben és gondozza a kezelésére bízott leletanyagot, ellátja az adminisztratív tevékenységet. A II. rendű felperes munkaköri leírása szerint régész-muzeológusként, régészeti gyűjteményvezetőként ellátta és gondozta a kezelésére bízott gyűjteményt, összefogta és irányította a régészeti gyűjtemény feldolgozásának és kezelésének feladatait, részt vett a gyűjteményfejlesztő és feldolgozó munka teljes folyamatában, annak irányításában, gondoskodott a raktári rend kialakításáról, folyamatosan felügyelte a műtárgyak állapotát, koordinálta a régészeti gyűjtemény revízióját, az intézmény gyűjtőterületén régészeti szakfeladatokat látott el, helyszínelést, ásatást, lelet mentést és lelet feldolgozást végzett. ... szaktevékenységet végzett, ennek keretében feltárásvezetést, régész technikus feladatellátást és elsődleges leletfeldolgozást, valamint járulékos régészeti feladatokat is ellátott. Régész muzeológusként feladata volt a régészeti ásatások és azok utómunkálatainak előkészítése, szervezése, irányítása, különös tekintettel a megelőző feltárásokra, tudományos kutató és feldolgozó tevékenységet fejtett ki, irányította és vezette a leletanyag feldolgozásának munkafolyamatát és annak dokumentálását, ásatás vezetésként végzett.

- [31] A cserépmosási feladatokat a ... Raktárbázison a gondnok látta el korábban.
- [32] A felperesek 2016. szeptember 29-én kelt levelében tájékoztatták az alperest, hogy az átirányításra vonatkozó utasítást jogellenesnek tartják. A II. rendű felperes hivatkozott arra, hogy diplomás régészként takarítónői feladatok ellátására köteles, valamint, hogy házastársával és két kiskorú gyermekével a napi másfél-másfél óra utazási idő miatt találkozni nem tud. Az I rendű felperes pedig azt sérelmezte, hogy munkakörében az alperes új személyt alkalmazott, akinek végzettsége alacsonyabb, gyakorlati tapasztalata pedig nincs, az alperes utasítása a felperes szakmai felkészültségét megkérdőjelezte. A II. rendű felperes 2016. október 25-én a munkáltatói jogkör gyakorlójának és a főosztályvezetőnek írt levelében korábbi ásatásvezetői tapasztalataira hivatkozással kérte az ásatásokon való foglalkoztatását.
- [33] A tényállás fenti kiegészítését követően a másodfokú bíróság az alábbiakat állapította meg: a felperesek az utasítás jogellenessége kapcsán az Mt. 53. § (2) bekezdésében és az Mt. 6. § (3) bekezdésben foglaltak sérelmére hivatkoztak. A másodfokú bíróság megítélése szerint mindezen hivatkozás a felmentési indok okszerűsége körébe tartozó kérdés: a felmentés indoka valós, ha a felperesek az alperes utasítása szerinti munkavégzési kötelezettségüknek nem tettek eleget, de nem okszerű abban az esetben, ha az erre vonatkozó munkáltatói utasítás jogellenes volt. Az utasítás jogellenessége tekintetében azonban a felpereseket terhelte a bizonyítás, miután a munkáltatói utasítás figyelmeztetés és ismételt felhívás ellenére történő huzamos idejű megtagadása közalkalmazotti jogviszonyból származó lényeges kötelezettség szándékos és jelentős mértékű megszegésének számít. Ugyanakkor az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperesek munkavégzési helye az alperes ... megyei munkavégzési helyei voltak, s ebből kifolyólag az átirányításra vonatkozó időbeli korlát nem sérült.
- [34] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az átirányításra vonatkozó utasításkor a felperesek munkavégzési helye - a kinevezési okirattal szemben, ténylegesen - az alperes ... megye területén lévő telephelyei és ásatásai voltak. Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon megállapításával is, hogy elsődlegesen a kinevezési okirat az, ami alapján meg kell határozni a munkavégzési helyet, a munkaköri leírás a munkáltató egyoldalú utasítása. Ugyanakkor a Kjt. 2.§ (3) bekezdése és az Mt. 31. § folytán alkalmazandó a Ptk. jognyilatkozatok értelmezésére vonatkozó 6:8§ (1) bekezdése, amely szerint a jognyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akarata és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. Alkalmazandó továbbá a Ptk. 6:86.§ (1) bekezdése és 6:4.§ (3) bekezdése. Ezek szerint az egyes szerződési feltételeket és nyilatkozatokat a szerződés egészével összhangban kell értelmezni. Ha a fél jognyilatkozatát ráutaló magatartással fejezi ki, a jognyilatkozat megtételének a ráutaló magatartás tanúsítása minősül.
- [35] A Kjt. 2.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó Mt. 58. §-a szerint a felek a munkaszerződést közös megegyezéssel módosíthatják. A munkaszerződés módosítására a megkötésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. Az Mt. 44. §-a szerint a munkaszerződést írásba kell foglalni. Az írásba foglalás elmulasztása miatt a munkaszerződés érvénytelenségére csak a munkavállaló - a munkába lépést követő harminc napon belül - hivatkozhat.

- [36] A felperesek maguk csatoltak arra vonatkozó kimutatást, hogy 2016-ban 44 munkanapot meghaladóan dolgoztak ... megye területén ásatásokon, de a saját személyes előadásuk és a meghallgatott tanúk vallomása, valamint munkaköri leírásuk és az abban foglalt munkavégzési hely és feladatleírás, valamint a régész munkakör sajátosságai is azt támasztják alá, hogy a felperesek az alperes működési területének számító ... megyében változó munkavégzési helyen végezték a munkájukat. Ez a felperesek elfogadtak, korábban egyszer sem kifogásoltak, és saját személyes előadásuk szerint is természetesnek vették, hosszabb ideje így végezték munkájukat. Az I. rendű felperes személyes meghallgatása alkalmával kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy „egyébként természetes volt számunkra, hogy ... megye területén történő ásatásokon dolgozunk változó helyszíneken”, a ...i áthelyezést is elfogadta. A becsatolt levelek is ezt támasztják alá, melyekben a felperesek jelentkeztek a ... megyei ásatásokon lévő munkákra. A II. rendű felperes is hasonló nyilatkozatokat tett, előadta, hogy más helyszíneken is dolgoznia kellett, melyre szóbeli utasításokat kapott. Mindkét felperes saját maga által készített kimutatása szerint korábban is dolgoztak ...en a raktárban. A meghallgatott tanúk vallomása is egyértelműen alátámasztotta az alperes azon tényelőadását, hogy a régész munkakör sajátos munkaköri feladataiból adódóan a felperesnek ... megye területén változó helyszíneken kellett ásatási tevékenységet ellátniuk. A felperes maguk sem állították, hogy ezt bármikor kifogásolták volna, azt saját előadásuk szerint is természetesnek vették.
- [37]ugyanakkor az alperes fellebbezése azon állítás tekintetében, hogy a felek már a közalkalmazotti jogviszony létesítésekor a ... megye területén változó munkavégzési helyben állapodtak volna meg. Ezen állítását az alperes bizonyítani nem tudta. Az alperes a kinevezés és a kinevezés-módosítás megkötésének körülményeire, az ott elhangzott nyilatkozatokra és tájékoztatásokra nem tett tényelőadást, ezért a kinevezés és a kinevezés-módosításban foglalt egyértelműen meghatározott munkavégzési hellyel szemben nem volt megállapítható a felek eltérő akarata. Önmagában a használt informatikai program esetleges hiányosságai és a munkaköri leírás egyoldalúan meghatározott tartalma nem igazolják a felek ... megyei munkavégzésre vonatkozó akaratát. Mindezek alapján helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság a tekintetben, hogy a jogviszony létesítésekor és a kinevezés-módosításakor a felek munkavégzési helyként a gödöllői régészeti raktárbázisban állapodtak meg, de a felperesek munkavégzési helye a későbbiekben - közelebbről meg nem határozható időpontban - a tényleges munkavégzés során ráutaló magatartással ... megye területén történő változó munkavégzési helyre módosult.
- [38] Mindezekre tekintettel a felperesek munkavégzési helye az alperes ... megyei telephelyeiben és ásatási területeiben került meghatározásra. Nem hivatkozhat a közalkalmazott a kinevezésben szereplő munkavégzési helyre akkor, ha a tényleges munkavégzés helye hosszabb ideje és a felek által elfogadottan egy nagyobb földrajzi terület, az ország meghatározott megyéje volt. Ezzel összefüggésben helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperesi utasítás nem sértette az Mt. 53.§ (2) bekezdését, az átirányításra vonatkozó időbeli korlát nem sérült, ténylegesen a munkavégzési hely tekintetében átirányítás nem is történt, a felperesek munkavégzési helye ... megye területén változó volt. Az alperes egyébiránt nemcsak a perben, de már a 2016. október 18-i levelében is hivatkozott arra, hogy a felperesek tényleges munkavégzési helye ... megye. Mindezekre tekintettel a felperes elsőfokú ítélet indokolása elleni csatlakozó fellebbezése alaptalan volt.
- [39] Ezt követően a másodfokú bíróság az alperes fellebbezése alapján vizsgálta, hogy az átirányításra vonatkozó utasítás sértette-e az Mt. 6.§ (3) bekezdését, amely szerint a munkáltató a munkavállaló

érdekeit a méltányos mérlegelés alapján köteles figyelembe venni, a teljesítés módjának egyoldalú meghatározása a munkavállalónak aránytalan sérelmet nem okozhat. Ez az általános magatartási követelmény változó munkavégzési hely esetén is irányadó. E tekintetben helytállóan tájékoztatta az elsőfokú bíróság a feleket arról, hogy a felpereseknek kell bizonyítaniuk, hogy a munkáltatói utasítás aránytalan sérelmet okozott számukra. A felperesek e tekintetben két körülményre hivatkoztak, a megnövekedett utazási időre és a képzettségüknek nem megfelelő munkavégzésre.

[40] Az alperes e körben kifogásolta, hogy a felperesek az utasítás megtagadását megelőzően nem jelezték azt, hogy az utasítás személyi körülményeikre tekintettel jogsértő. Helytállóan hivatkozott az alperes e tekintetben az Mt. 6.§ (2) és (4) bekezdéseiben meghatározott együttműködési és tájékoztatási kötelezettségre, ugyanakkor a felpereseket nem terheli tájékoztatás olyan tény és körülmény vonatkozásában, melyről az alperes tudott, illetve tudnia kellett. Ez következik a Kjt. 2.§ (3) bekezdése és az Mt. 31.§-a folytán alkalmazandó Ptk. 6:62.§ (2) bekezdéséből, amely szerint a fél nem hivatkozhat a tájékoztatási kötelezettség megsértésére olyan jogokkal, tényekkel és adatokkal kapcsolatban, amelyeket ismert. A másodfokú bíróság szerint ilyen volt a felperesek képzettsége, végzettsége, tapasztalata, de a felperesek utazási nehézségei nem, hiszen a felperesek korábban is ... megye területén végezték munkájukat, azt előzetesen jelezniük kellett volna. **R.A.** tanúvallomásában úgy nyilatkozott, hogy neki a felperesek nem jelezték azt, hogy problémát jelentene nekik a ...i utazás, más helyen viszont úgy nyilatkozott, hogy tisztában van vele, hogy a felperesek a munkavégzési helyre való lejárási kényelmetlenségét sérelmezték. Ugyanakkor a másodfokú bíróság felhívására becsatolt II. rendű felperes által az alperesnek írt levél egyértelműen tartalmazta, hogy a II. rendű felperes kifogásolta a képzettségének nem megfelelő munkát, de a másfél-másfél órás utazási időt is, ami miatt házastársával és két kiskorú gyermekével nem tud elegendő időt együtt tölteni. A II. rendű felperes tehát előzetesen jelezte utazási nehézségeit és személyi körülményeit, valamint a képzettségnek nem megfelelő munkavégzést, míg az I. rendű felperes csak szakmai felkészültségére hivatkozott. Ezért az alperes az együttműködési kötelezettség megsértésére megalapozatlanul hivatkozott.

[41] A másodfokú bíróság vizsgálta, hogy a ...i raktárbázishoz történő utazási idő olyan mértékű volt-e, ami a munkavállalóknak aránytalan sérelmet okozott. E tekintetben a bizonyítás ugyancsak a felpereseket terhelte. A másodfokú bíróság nem értett egyet azzal az elsőfokú ítéleti megállapítással, hogy ezen bizonyítási kötelezettségüknek a felperesek eleget tettek volna. A felperesek korábban is ...re, illetve más ... megyei településekre jártak dolgozni ...ról, a két utazási idő megalapozott összehasonlítására vonatkozó adatokat és bizonyítékokat a felperesek nem csatoltak, holott a felperesek ...re is tömegközlekedéssel közlekedtek. Az alperes volt az, aki utazási időre vonatkozó kimutatást terjesztett elő, de csak a ...i telephely vonatkozásában. Ez alapján megállapítható, hogy az utazási idő 54 perc vonattal, melyhez három perc csatlakozással elérhető volt menetrendszerű busz, amellyel öt percet kellett utazniuk a felpereseknek, végül hat percet kellett gyalogolniuk. Az elsőfokú bíróság indokolatlanul mellőzte a buszközlekedés figyelembe vételét a késésekre és a csatlakozás elérhetetlenségére tekintettel, ezek ugyanis nem bizonyítottak. A felperesek további kimutatásokat, igazolásokat nem csatoltak arra nézve, hogy a lakóhelyüktől a munkahelyükre mennyivel nőtt az utazási idő ...re a gödöllői munkavégzéshez ké..., így a jelentős mértékben megnövekedett utazási időt igazolni nem tudták, bár azt az alperes is elismerte, hogy az utazási idő némileg több volt. Önmagában a felperesek által csatolt vonatjegyek annak igazolására alkalmatlanok, hogy az utazási idő megnövekedése aránytalan sérelmet okozott volna, mert a felperesek nem bizonyították, hogy a lakóhelyüktől a munkavégzés helyére mennyi volt az utazási idő és ez a gödöllői munkavégzéshez ké... pontosan mennyivel nőtt. Az aránytalan sérelem így -

önmagában a megnövekedett utazási idő miatt - nem bizonyított, különös tekintettel arra, hogy a felperesek korábban is ...ról ...re, illetve más ... megyei helyszínekre jártak dolgozni

- [42] A felperesek és az elsőfokú bíróság is alaptalanul hivatkozott az alperesi gyakorlatra, amely szerint az alperes a munkavállalókat gépkocsival fuvarozta, ennek ugyanis a rendeltetésellenes joggyakorlás körében lett volna jelentősége, melyet az elsőfokú bíróság nem bírált el.
- [43] Ezt követően a másodfokú bíróság vizsgálta, hogy a munkakör átmeneti módosítása a felperesek képzettsége alapján aránytalanul sérelmes volt-e. A nem vitatott tényadatok szerint a felperesek az átirányítás első hetében kizárólag lelettisztítást, a felperesek szóhasználatára szerint cserépmosást végeztek, más feladatot nem láttak el. Ez egyértelműen más munkakörbe tartozó feladat. A munkakör a munkaköri feladatok összességét jelenti, de amennyiben a munkaköri feladatokat, azok eloszlását a munkáltató oly módon változtatja meg, melynek folytán a munkakör lényege, érdeme változik, megvalósul a munkakör módosítása, illetve átirányítás esetén - miként a perbeli esetben is - az eltérő munkakör ellátására való utasítás. Mindkét felperes eltérő munkakört látott el az átirányítás tartalma alatt, mert régészként és régésztechnikusként betanított munkát végeztek, ami a régészi munkakörbe nem, csak a régésztechnikusi munkakörbe tartozott bele, de annak a sok más mellett csak egy munkaköri feladata volt. Az alperes hivatkozásával szemben a tanúk vallomása alapján megállapítható, hogy a lelettisztítás alapvetően betanított munka jellegű feladat volt. A másodfokú bíróság kiemelten hivatkozik a teljes mértékben elfogulatlanul tekinthető **K.Z.** tanúvallomásában foglaltakra. A tanú elmondta, hogy ilyen munkát nem szokás régésznek kiadni, mert ez alapvetően segédmunka jellegű, inkább betanított munka, nem igényel speciális ismeretet. Nem etikus és szabályszerű ilyen munkavégzés régésznek történő kiadása, teljesen szakmaiatlan. A tanú vallomását igazolja az is, hogy korábban ezt a munkát a ... Raktárbázis gondnoka végezte. Ezentúl a felperesek felettese, dr. **R.A.** tanú is elismerte vallomásában, hogy a cserépmosás nem kifejezetten régész feladatkör. **H.A.** tanúvallomásában ugyancsak elmondta, hogy a régész munkakörnek nem része a lelettisztítás, bár szoktak ilyen munkaköri feladatot végezni, van egy munkaerő ...en, akinek kifejezetten ez a feladata. **R.T.** is megerősítette tanúvallomásában, hogy ez segédmunka jellegű dolog volt, amit csak kivételesen kell elvégezni.
- [44] A II. rendű felperes személyesen is hivatkozott arra, hogy a végzettsége és a Janus Pannonius Múzeumnál négy évi gyakorlatát is figyelembe véve a cserépmosás régészként nagyon megalázó feladatnak érezte. A II. rendű felperesnek régészeti gyűjteményvezetőként - a munkaköri leírás alapján - alapvetően vezető, irányító, szervező, felügyeleti feladatokat látott el, de régészként ásatási terepen is ő koordinálta a munkát, ásatásvezető volt. A II. rendű felperes betanított munkakörbe tartozó feladatokra való átirányítása régészeti-latin szaktól szerzett szakirányú egyetemi végzettségére és irányítói-vezetői feladatokat magában foglaló munkakörére tekintettel - további bizonyítás nélkül is egyértelműen megállapíthatóan - aránytalanul sérelmes volt, különösen hogy az alperes perbeli előadása szerint nagyvolumenű régészeti ásatásokat folytatott a perbeli időszakban, melyen tudta volna foglalkoztatni a II. rendű felperest, aki ezt 2016. október 25-i levelében kifejezetten kérte is hivatkozással korábbi ásatásvezetői tapasztalataira. Dr. **R.A.** tanúvallomásában megerősítette, hogy mérlegelési jogkörében döntött arról, hogy a felpereseket az ásatásokra rendeli-e ki, vagy a raktárbázison lévő munkára.
- [45] A ...i raktárbázis gondnokának megbetegedésére az alperes csak a fellebbezési eljárásban hivatkozott kifejezetten, ezért az a Pp. 235.§ (1) bekezdése szerint meg nem engedett új tényállítás volt. Önmagában annak, hogy az átirányítás más munkaköri feladatokat is előírt, jelentősége nem volt, mert a nem vitatott tényadatok szerint a felperesek kizárólag lelettisztítást végeztek. Az alperes

olyan tényleges és konkrét munkaszervezési okot nem adott elő és nem igazolt, ami alátámasztotta volna azon tényelődését, hogy a szakirányú egyetemi végzettséggel, jelentős tapasztalattal rendelkező vezetői feladatokat is ellátó II. rendű felperest feltétlenül betanított munkakörben kellett volna foglalkoztatnia.

- [46] Az I. rendű felperes azonban régész-technikus volt, képzettsége, végzettsége szakközépiskolai érettségi. Az I. rendű felperes a per során több alkalommal is úgy nyilatkozott, hogy ő a hierarchia legalsó szintjén lévő régészeti technikus asszisztens volt (51. számú jegyzőkönyv). A másodfokú bíróság kiemelten értékelte **K.Z.** tanúvallomását, aki elmondta, hogy a vizes tisztítás a technikusok feladata, régésztechnikus elláthat ilyen munkafeladatot. Mindezek alapján a másodfokú bíróság szerint az I. rendű felperes vonatkozásában a perbeli adatok alapján az Mt. 6.§ (3) bekezdésében foglaltak sérelme - az eddigi peradatok alapján - nem állapítható meg, de a szükséges további bizonyítás nem került lefolytatásra.
- [47] Az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja folytán az I. rendű felperes rendeltetésseljes joggyakorlásra hivatkozását érdemben nem bírálta el, a szükséges tényállást e körben nem állapította meg. Az Mt. 6.§ (3) bekezdése nemcsak azt írja elő, hogy a munkáltató a munkavállaló érdekeit a méltányos mérlegelés alapján köteles figyelembe venni, de azt is, hogy a teljesítés módjának egyoldalú meghatározása a munkavállalónak aránytalan sérelmet nem okozhat. Az Mt. 53. § (1) bekezdése értelmében a munkáltató jogosult a munkavállalót a munkaszerződéstől eltérő munkakörben, munkahelyen vagy más munkáltatónál foglalkoztatni. Az Mt. az átirányítás elrendeléséhez egyéb feltételt nem ír elő. Ugyanakkor a jóhiszemű és tisztességes, rendeltetésszerű joggyakorlás követelményéből következően a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatást nem lehet megfelelő indok nélkül elrendelni. Főszabályként az intézkedés indokát a bíróság nem vizsgálhatja, mert az a gazdálkodási, célszerűségi kérdések közé tartozik, de vizsgálni köteles abban az esetben, ha a munkavállaló joggal való visszaélésre hivatkozik. Az aránytalan sérelem megítéléséhez a munkáltató és a munkavállaló érdekét kell összehasonlítani, vagyis azt kell vizsgálni, hogy a munkáltatói teljesítésmeghatározás nem okoz-e a munkavállalónak nagyobb sérelmet, mint amekkorát a munkáltató szenvedne el azzal, hogy az adott helyzetben nem gyakorolja irányítási, utasítási jogát. E tekintetben releváns az I. rendű felperes azon előadása, hogy a ...i munkavégzés tényleges indoka nem munkaszervezési ok volt, hanem megtorlás a közös megegyezés el nem fogadása miatt, illetve a munkavállaló távozásának kikényszerítése. Amennyiben az átirányítás célja nem tényleges gazdasági-munkaszervezési indok, hanem a munkavállaló megkárosítása, sérelem okozása az egyértelműen sérti Mt. 6. § (3) bekezdésében rögzített általános magatartási követelményeket. E körben a felek tettek tényállításokat és bizonyítékokat csatoltak, de azokat az elsőfokú bíróság - eltérő jogi álláspontja folytán - nem vizsgálta.
- [48] A Ptk.2:46.§ (1) és (2) bekezdései szerint a magántitok védelme kiterjed különösen a levéltitok és hivatásbeli titok oltalmára. Magántitok megsértését jelenti különösen a magántitok jogosulatlan megszerzése és felhasználása, nyilvánosságra hozatala, vagy illetéktelen személlyel való közlése.
- [49] Az elsőfokú bíróság a 42. számú tárgyalási jegyzőkönyvben tájékoztatta a feleket, hogy az alperesnek kell bizonyítani a magántitok sérelmét. Ennek azért volt nagy jelentősége, mert a felperesek a perben arra hivatkoztak, hogy a kifogásolt iratok publikusak, szabadon hozzáférhetőek voltak, illetve kör-emailben küldték meg a munkavállalóknak, bár azokból őket kihagyták, valamint egyik munkatársuktól kapták az iratot. A bírói gyakorlat szerint a magántitoknak - a többi titokfajtaéhoz hasonlóan - lényeges fogalmi eleme, hogy maga a jogosult megtegye az adott információ titokban tartásához szükséges intézkedéseket. Ezért vizsgálni kell, hogy a nyilvánosságra

kerülés vagy az illetéktelen személlyel történő közlés megakadályozása érdekében a titokgazda maga úgy járt-e el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható (PJD2019. 22.). Az alperes e körben csak tényállításokat tett, de bizonyítékokat, bizonyítási indítványokat, melyek azt igazolták volna, hogy a hivatkozott iratok magántitokként kezelése érdekében a szükséges intézkedéseket megtette, nem terjesztett elő. Az alperes a rá háruló bizonyítási kötelezettséget ezért nem teljesítette, bizonyítatlan tényállításai alapján az elsőfokú bíróság a Pp. 3.§ (3) bekezdése alapján helytállóan állapította meg, hogy az alperes nem bizonyította a magántitok sérelmét.

[50] az alperes fellebbezése az összecszerűség tekintetében, mert az elsőfokú bíróság az elmaradt jövedelem címén járó kártérítés vonatkozásában tényállást egyáltalán nem állapított meg, és annak ellenére, hogy az alperes a per folyamán több okból is vitatta az elmaradt jövedelem címén járó kártérítés összegét, az elsőfokú bíróság az indokolásban sem tért ki arra, hogy az összeget miként állapította meg, az összecszerűségre vonatkozó vitatást nem bírálta el. Az alperes arra is hivatkozott, hogy a felperesek nem tettek eleget kárenyhítési kötelezettségüknek, amikor az aktív korúak ellátását nem igényelték. E tekintetben az elsőfokú bíróság egyáltalán nem foglalt állást. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítélete hiányos, ezért a II. rendű felperes vonatkozásában nem lehetett a kereseti kérelem összecszerűsége tárgyában megalapozottan állást foglalni.

[51] Miután a peradatok alapján a pervesztesség-pernyertesség kérdésben nem lehet állást foglalni, az elsőfokú bíróság kiegészítő ítélete sérti a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdésben foglaltakat.

[52] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének viszontkereset elutasítására vonatkozó rendelkezését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta, és a Pp. 213.§ (3) bekezdése alapján megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a II. rendű felperes közalkalmazotti jogviszonyát. Az elsőfokú bíróság ítéletét és kiegészítő ítéletét a Pp. 252.§ (3) bekezdése alapján ezt meghaladóan hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

A másodfokú bíróság utasítása a megismételt eljárásra

[53] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság köteles az I. rendű felperes által állított rendeltetésellenes joggyakorlás tekintetében a szükséges bizonyítást lefolytatni, a tényállást megállapítani, és állást foglalni abban a kérdésben, hogy a felperes bizonyította-e, hogy az alperes rendeltetésellenes joggyakorlással utasította a ...i munkavégzésre, az aránytalan sérelmet okozott számára. E tekintetben az I. rendű felperesnek kell bizonyítani, hogy az átirányításnak nem volt tényleges munkaszervezési oka, azt az alperes megtorlásból alkalmazta és célja a munkaviszony megszüntetésének kikényszerítése volt. Az alperes köteles ennek vizsgálata érdekében tényállításokat tenni és jogosult ellenbizonyításra. A feleket megfelelő határidővel és a törvényes jogkövetkezmények terhével fel kell hívni, hogy bizonyítékaikat, bizonyítás indítványait terjesszék elő és a szükséges bizonyítást le kell folytatni. Értékelni kell a felek által már csatolt, perben és peren kívül tett nyilatkozatait, levelezéseit, az egyes események időbeli közelségét, az I. rendű felperes kérelmét, hogy a ...i ásatáson dolgozzon, ahol közfoglalkoztatottakat is dolgoztatott az alperes, dr. R.A. tanúvallomását, a gépjárműhasználat körében előadottakat és vizsgálni kell,

hogyan az átirányításnak volt-e munkaszervezési oka. A némileg megnövekedett utazási időt, a betanított munkakörbe tartozó feladatokra való kötelezést ez utóbbi adatokkal együttesen kell értékelni. Mindezek alapján lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy az átirányítás az I. rendű felperes vonatkozásában aránytalan sérelmet okozott-e.

- [54] Az elsőfokú bíróság köteles a II. rendű felperes követelésének összegszerűsége kérdésében a szükséges bizonyítást lefolytatni, a tényállást megállapítani, a kárenyhítési kötelezettség megsértésére vonatkozó alperesi hivatkozást és az összegszerűségi kifogást elbírálni.

Záró rész

- [55] A viszontkereset tekintetében pervesztés alperes a Pp. 239.§ folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése, valamint a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles a felperesek másodfokú perköltségének és a le nem rótt eljárási illetéknek a megfizetésére.
- [56] A másodfokú bíróság a hatályon kívül helyezett rész vonatkozásában a Pp. 252.§ (4) bekezdése szerint a másodfokú perköltség összegét csupán megállapította, a költség viselésének kérdésében az elsőfokú bíróság határoz.
- [57] A perköltség összege a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2), (5) bekezdésén alapul, az illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39.§ (1) és 46.§ (1) bekezdésén alapul.
- [58] Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 233.§-a kizárja.

Budapest, 2021. január 19.

. Vajas Sándor s.k.
a tanács elnöke

dr. Kulisity Mária s.k.
előadó bíró

dr. Kovács Edit s.k.
bíró